

3D-tulostetulle reseptilääkkeelle myyntilupa

YHDYSVALTAIN elintarvike- ja lääkevirasto FDA on myöntänyt ensimmäiselle 3D-tulostetulle reseptilääkkeelle myyntiluvan.

Apria Pharmaceuticals -yhtiön valmistama epilepsiahoitoon tarkoitettu Spritam-niminen valmiste lanseerataan Yhdysvaltain markkinoille vuoden 2016 alkupuolella.

Kyseessä on nopeasti liukeneva tablettimuotoinen lääke, jonka annoskoot ovat 750 ja 1 000 mg.

Lähde: apteekkari.fi/uutiset

Farmasialiiton vastaava lakimies, varatuomari Iivari Järvinen vastaa palstalla ajankohtaisiin juridisiin kysymyksiin.

LAKIMIES VASTAA

Salassapitosopimukset Pääpiirteitä yksityisyydestä ja salassapidosta

Työsuhteen lojaliteettivelvoitteeseen kuuluu, ettei työntekijä paljasta työnantajan liike- tai ammattisalaisuuksia ulkopuolisille. Tätä velvoitetta tehostamaan voidaan laatia erillinen salassapitosopimus. Teollisuudessa salassapitosopimukset ovat arkipäivää, mutta avoapteekeissa suhteellisen harvinaisia, koska apteekkeissa toimintaan ei yleensä liity salattavia asioita. Työntekijän kannalta olennaista on pitää huoli, että sopimus tehdään vain, jos sille on järkevät perusteet. Erityisen tarkkana on oltava sopimukseen kirjattavan vahingonkorvauksen suuruudesta niissä tilanteissa kun sopimusta rikotaan. Salassapitosopimus kannattaa aina luetuttaa Farmasialiiton lakimiehellä ennen sen allekirjoittamista.

Asiakastiedot

Farmaseutit ja proviisorit ovat terveydenhuollon ammattihenkilöitä, joille asiakkaiden oikeus tietojensa pysymiseen salassa on itsestään selvyyttä. Esimerkiksi apteekin asiakkaista ja näiden lääkehistoriasta saattaa apteekissa olla tallennettuna paljon tietoja. Maine ja luotettavuus ovat apteekin tärkeitä valtteja. Tämän takia on tärkeää, ettei apteekin henkilökunta missään tilanteessa paljasta asiakkaiden tietoja ulkopuolisille. Asiakastietojen paljastaminen on peruste varoitukselle ja ääritilanteissa jopa työsuhteen päättämiseksi. Sähköiset blogit ja sosiaalinen

media tarjoavat nykyään helpon ja nopean väylän kertoa ajatuksia suurelle joukolla. Näitä käytettäessä on oltava erityisen varovainen siitä, mitä sanoo. Asiakkaasta kertominen internetissä sillä tavoin, että asiakas on tunnistettavissa ei ole yhtään vähemmän moitittavaa kuin saman asian kertominen viikonloppuna ravintolan pöydässä. Päinvastoin – netissä mahdollinen lukijakunta on huomattavasti suurempi.

Työntekijän yksityisyyden suoja

Työntekijöiden yksityisyyttä suojaava laki yksityisyyden suojasta työelämässä. Lain mukaan työnantaja saa hankkia työntekijästä tai työnhakijasta tietoa vain tämän suostumuksella. Käytännössä työnantaja ei voi esimerkiksi soittaa työnhakijan entiseen työpaikkaan ja kysyä asioita työnhakijasta, ellei työnhakija ole antanut suostumustaan tietojen kysymiseen. Entinen työnantaja ei myöskään saa kertoa tietoja entisistä työntekijöistään ulkopuolisille varmistamatta ensin, että tietojen kysymiseen on annettu suostumus.

Työnantajan tulee muutenkin käsitellä työntekijöidensä tietoja siinä määrin huolellisesti, että riski tietojen joutumisesta väärin käsiin on mahdollisimman pieni.

Voit lähettää kysymyksiä lakimiehelle osoitteeseen iivari.jarvinen@farmasialiitto.fi

? 32-vuotias esikoistaan odottava nainen hakee ensimmäistä kertaa insuliinia raskausdiabeteksen hoitoon. Asiakas pyytää lisätietoa lääkkeettömästä hoidosta ja kysyy kuinka tehokas hänelle määrätty insuliini on.

Raskausdiabetes eli GDM on diabeteksen muoto, joka todetaan ensimmäistä kertaa raskauden aikana. Sen syntyy vaikuttavat raskaudenaikainen insuliiniresistenssi ja haiman beetasolujen riittämätön insuliinin erityis. Lisääntynyt rasvakudoksen määrä ja istukkahormonien erityis aiheuttavat raskaudenaikaisen insuliiniresistenssin.

Triglyseridiarvot ovat usein koholla GDM:ta sairastavilla. Nykyisin GDM seulotaan glukosirasituskokeella lähes kaikilta odottavilta äideiltä, koska jopa puolella sairastuneista ei ole riskitekijöitä kuten korkeaa ikää tai ylipainoa. Vuonna 2012 GDM-diagnoosin kaikista suomalaisista synnyttäjistä sai 12,7 % ja vuonna 2013 jo 15 %.

GDM:lla on vastasyntyneeseen ja synnyttäjään kohdistuvia haitallisia terveysvaikutuksia. Sikiön makrosomiasta voi seurata synnytyskomplikaatioita sekä äidille että lapselle. Lisäksi odottavan äidin hypertension riski kasvaa ja riski sairastua uudelleen GDM:n tai tyypin 2 diabetekseen lisääntyy.

Hoito

Hoidon kulmakiviä ovat ravitsemushoito ja veren glukosipitoisuuden omaseuranta. Lääkehoito voidaan aloittaa, jos ruokavaliohoidolla ei ole

saatu riittäviä tuloksia. Lääkehoitona Suomessa käytetään ensisijaisesti insuliinia, mutta harkinnanvaraisesti voidaan käyttää myös metformiinia tai metformiinin ja insuliinin yhdistelmää.

Insuliini ei läpäise istukkaa merkittävästi.

Ruokavaliossa noudatetaan yleisiä raskausajan ja diabeteksen ravitsemussuosituksia. Säännöllinen ateriaritmi edistää glukositasapainon saavuttamista. Ravitsemusohjausta annetaan neuvolassa, ja sen toteutuminen vaatii useita ohjauskertoja. Myös liikunta alentaa verensokeria vähentämällä insuliiniresistenssiä ja edistää painonhallintaa. Probioottien käyttö raskauden aikana voi ehkäistä raskauden aikaisia metaboliahäiriöitä, ja ne saattavat alentaa myös veren paastoglukoosia. Vaikutuksista tarvitaan kuitenkin vielä lisää näyttöä. Ravitsemushoidon yhdistäminen probioottien käyttöön saattaa vähentää riskiä sairastua raskausdiabetekseen.

Asiakkaan lääkitys

Asiakkaalla käytössä oleva Protaphane Flexpen 100IU/ml on pitkävai-

kuutteinen ihmisinsuliini. Lääkeannos säädetään jokaiselle henkilökohtaisen tarpeiden mukaiseksi. Insuliinin vaikutukset välittyvät solukalvolla olevien insuliinireseptorien kautta. Insuliini lisää glukosin soluunottoa lihas- ja rasvakudoksessa aktivoimalla glukosin kuljetusproteiineja. Lisäksi insuliini jarruttaa glukoneogeneesia ja glykogenolyyysiä ja lisää glyko-geenin muodostumista. Insuliini vaikuttaa myös rasvojen ja valkuaisaineiden metaboliaan sekä elektrolyytitasapainoon. Raskauden aikainen käyttö on turvallista, koska insuliini ei läpäise istukkaa merkittävästi.

Yleisin insuliinin haitoista on hypoglykemia, joka voi aiheutua liikaannostelun seurauksena. Vaikutusmekanisminsa takia insuliinihoitoon liittyy usein myös painonnousua. Pistokohdassa esiintyy yleisesti myös paikallista ihoärsytystä. Kliinisesti merkittävimpiä lääkeaineinteraktioita ovat epäselektiivisten beetasalpaajien mahdollinen hypoglykemian oireita peittävä ja hypoglykemiaa syventävä vaikutus. ♦

ASIAKKAALLE KERROTTAVA

- korostaa lääkkeettömän hoidon ja omaseurannan tärkeyttä lääkehoidon tukena
- insuliini on todettu tehokkaaksi ja turvalliseksi raskausdiabeteksen hoidossa
- insuliinikynän käyttö ja lääkkeen annostelu
- pistokohdassa voi esiintyä paikallista ihoärsytystä, joka häviää muuttaman päivän kuluessa
- hypoglykemian välttämiseksi annostelussa noudatettava tarkkuutta